

a földtörténeti múltban is ingadozhatott (éghajlatváltozás, a növényzet átalakulása stb.), korróziós fejlődési szakaszok léphetnek fel egy-egy barlang eróziós jellegű fejlődési szakaszában is.

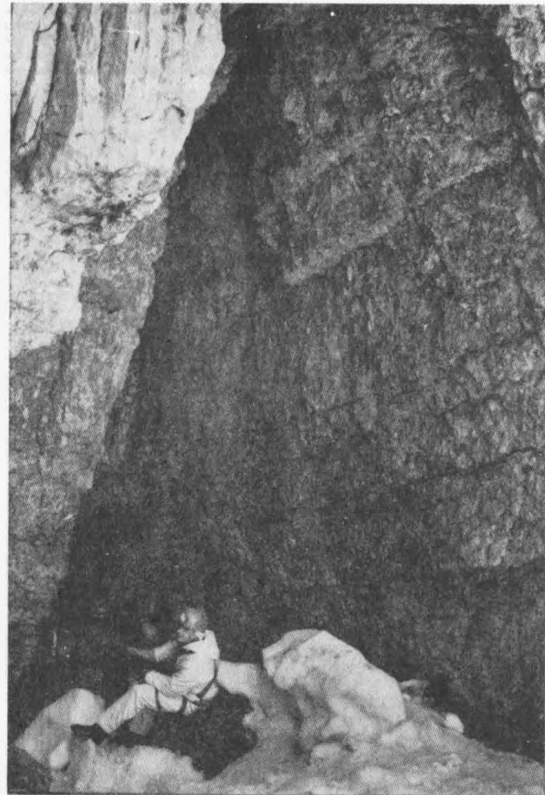
4. A kialakult oldási formák nem feltétlenül üstök, vakkürtök lesznek. Valószínűleg azért, mert itt a vizek keveredése más, mint a karsztvízszint alatti (légtér nélküli) üregekben. A már meglévő nagyméretű üregek miatt a keveredett vizek nagyobb térben oszlanak el, az oldás már a tér minden irányában nem lehet végbe. Valószínűleg így a keveredési korrózió inkább leoldás jellegű, az üst félgömb formák alárendeltebbek lesznek.

Dr. Veress Márton

I R O D A L O M

- BÖGLI A. (1963): Adatok a karsztbarlangok keletkezéséhez – *Karszt és Barlang*, II. pp. 83–86.
- ERNST L. (1965): A keveredési korrózió kérdéséhez – *Karszt és Barlang*, II. pp. 61–63.
- JAKUCS L. (1971): A karsztok morfogenetikája – *Akadémiai Kiadó, Bp.*
- JAKUCS L. (1984): Megkezdődött a cseppköbarlangok pusztulásának korszaka! – *Természet Világa* 3. pp. 124–125.
- JAKUCS L. (1986): A savas esők (ülepedések) hatásának nyomai a barlangi cseppkövek visszaoldódásában – *Karszt és Barlang*, I. pp. 15–22.
- JAKUCS L. (1987): Az új típusú cseppködegradációra vonatkozó legújabb kutatási eredmények – *Okotársi Intézmények karszt- és barlangkutató tevékenységének II. Országos Tudományos Konferenciája*, pp. 53–54.
- MAUCHA L. (1984): Megjegyzések a „Megkezdődött a cseppköbarlangok pusztulásának korszaka” c. cikkhez – *Természet Világa*, 12. pp. 567–568.

Az Ilyuhin-barlang felső aknája (Balázs D. felv.)
Upper shaft in the Ilyukhin's Cave, Caucasus

NEMZETKÖZI KARSZTATLASZ

A Nemzetközi Szpeleológiai Unió szervezetében már negyedszázada működik egy munkacsoport, mely Karsztatlasz Bizottság vagy hasonló neven szerepel. Földünk különböző típusú karsztvidékeinek részletes geomorfológiai térképeken való bemutatását még *Herbert Lehmann* professzor kezdeményezte, de elképzelésének megvalósítása – elsősorban pénzügyi nehézségek miatt – nagyon akadozva halad. Nem arról van szó, hogy egyszerre jelenne meg egy vaskos térképgyűjtemény, hanem apránként adják ki egy-egy fontosabb karsztvidék alaktani térképét részletes magyarázóval, metszetekkel és fényképekkel, azonos méretben és kivitelben, s az idők során ezekből összetevődhet egy világméretű „karsztatlasz”.

Legutóbb 1990-ben öt ilyen színes térképlap jelent meg a *Zeitschrift für Geomorphologie* c. folyóirat 77. pótkötetként (Supplementband). A kötetben két francia karsztterület, a törökországi Antalya édesvízi mészkőkarsztjelenségei, a kínai Guilini-karszt és a közép-jamaicai Lluídas Vale karsztja szerepel egy-egy részletes színes geomorfológiai térképpel, a hozzátartozó mellékletekkel.

Mint a *Karszt és Barlang* előző számában közöltük, a budapesti kongresszuson új elnöke lett a Karsztatlasz Bizottságnak *Dieter Burger* professzor személyében (Tübingeni Egyetem Földrajzi Intézete). A tőle kapott levélbeli tájékoztatás szerint folytatni kívánják a világ jelentősebb karsztvidékeinek geomorfológiai bemutatását, de egy-egy kiadáshoz össze kell gyűjteniük legalább 4-5 terület anyagát, hogy azokból egy önálló kötetet szerkeszthessenek. Nehézséget jelent, hogy sem a kiadóknak, sem az UIS-nek nincs pénzügyi fedezete a kiadáshoz, az 1200 példány legyártásának költségeit a szerzőnek (megrendelőnek) kell viselnie, illetve előlegeznie. A térképek és mellékleteik egységes nyomdai előkészítéséről, kinyomtatásáról és terjesztéséről a Verlag Gebrüder Borntraeger (Berlin–Stuttgart) gondoskodik.

Jó lenne, ha a Nemzetközi Karsztatlasz keretében legalább egy magyarországi karsztterület feldolgozott anyaga megjelenhetne (pl. a világviszonylatban is különleges érdeklődésre számot tartó budai hidrotermális karszt), anyagi okok miatt azonban ennek nagyon kevés az esélye. Támogatókat (szponzorokat) kellene találni!

B. D.